

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/134/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122486356
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6122486356.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne spoločnosti BENCONT FINANCE, a. s., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692 (pôvodne 365.bank, a. s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890), zastúpenej spoločnosťou KOVAL & spol., advokátska kancelária, s.r.o., Banská Bystrica, Komenského 3, IČO: 36 648 892, proti žalovanému R. D., narodenému XX. J. XXXX, zomrelému XX. Z. XXXX, naposledy bytom P. P., B. T. XXXX/XX, o zaplatenie 8 802,34 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16Csp/17/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2024 sp. zn. 11CoCsp/34/2023, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a, aby namiesto pôvodnej žalobkyne, spoločnosti 365.bank, a. s., Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, vstúpila do konania ako žalobkyňa spoločnosť BENCONT FINANCE, a. s., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692.

Dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. júla 2023 sp. zn. 16Csp/17/2023 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 8 802,34 eura, úrok vo výške 4 089,04 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 8 802,34 eura od 22. septembra 2021 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 36 eur, to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bude rozhodnuté o výške trov konania (výrok II.).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. mája 2024 sp. zn. 11CoCsp/34/2023 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v

rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške. Véc právne posúdil podľa ustanovení § 7 ods. 1 a 2, § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere, § 53 ods. 9 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Odvolací súd považoval za správnu námietku žalovaného, že neboli splnené podmienky na predčasné zosplatnenie úveru, keďže z výzvy žalobkyne z 25. augusta 2021 nevyplyvalo, pre ktorú splátku úveru a kedy sa žalovaný dostal do omeškania, teda absentuje určitost' tejto výzvy, čo znamená, že predmetná výzva žalobkyne bola v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neurčitá a nezrozumiteľná, čoho dôsledkom je to, že žalobkyňa nemohla úver poskytnutý žalovanému platne predčasne zosplatiť. Z výzvy na splatenie dlžnej časti úveru z 25. augusta 2021 a ani z oznámenia o zosplatnení úveru z 21. septembra 2021 nevyplyva, pre ktorú splátku úveru žalobkyňa úver predčasne zosplatnila, čo znamená, že neboli splnené podmienky na predčasné zosplatnenie úveru v zmysle § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, preto žalobkyňa nevznikol nárok na zaplatenie celej dlžnej sumy úveru tak, ako ho uplatnila žalobou.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdí a prizná žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

4. V priebehu dovolacieho konania pôvodná žalobkyňa oznámila dovolaciemu súdu, že uplatnená pohľadávka spolu s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými bola zmluvou o postúpení pohľadávok z 1. októbra 2024 postúpená na obchodnú spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s. (v súčasnosti BENCONT FINANCE, a. s.), Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, a navrhla, aby do konania na jej miesto nastúpila uvedená obchodná spoločnosť. Predložila aj súhlas uvedenej spoločnosti so vstupom do konania a zmluvu o postúpení pohľadávok z 1. októbra 2024 s prílohou č. 1.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) postupom podľa § 80 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP vyhovel návrhu pôvodnej žalobkyne, aby na jej miesto vstúpila spoločnosť BENCONT FINANCE, a. s., a to s prihliadnutím na predloženú zmluvu o postúpení pohľadávok a súhlas tejto spoločnosti so vstupom do konania. V zmysle § 80 ods. 3 CSP ten, kto vstúpil do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

6. Neskôr v priebehu dovolacieho konania, dňa 11. februára 2026 žalovaný zomrel. Dedičské konanie po ňom bolo zastavené podľa § 188 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov uznesením povereného súdneho komisára J. J. N. z 13. apríla 2026 č. k. 27D/95/2026-42, Dnot 24/2026, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. mája 2026, nakoľko bolo zistené, že porúčiteľ, teda žalovaný zanechal majetok nepatrnej hodnoty, ktorý bol vydaný osobe, ktorá sa postarala o pohreb porúčiteľa.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací najskôr skúmal, či sú splnené procesné podmienky na to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky vzhľadom na smrť žalovaného a zastavenie dedičského konania nie sú splnené.

8. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

10. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Podľa § 161 ods. 3 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

12. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

13. Podľa § 63 ods. 1 a 2 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

14. Jednou z podmienok civilného konania je procesná subjektivita, ktorá sa odvíja od spôsobilosti mať práva a povinnosti. Pri fyzických osobách spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou (§ 7 Občiansky zákonník). Ustanovenie § 62 CSP ukladá súdu povinnosť skúmať procesnú subjektivitu kedykoľvek počas konania. Ak počas konania dôjde k strate procesnej subjektivity smrťou fyzickej osoby, súd postupuje podľa § 63 CSP.

15. Pri úvahe, či je možné pokračovať v dovolacom konaní v zmysle § 63 ods. 1 CSP, bolo potrebné prihliadnuť na to, že procesnými nástupcami strany sporu, ktorou bola zomrelá fyzická osoba, môžu byť, ako vyplýva z ustanovenia § 63 ods. 2 CSP, len jej dedičia, prípadne tí z nich, ktorí podľa výsledku dedičského konania prevzali právo alebo povinnosť, o ktoré v konaní ide.

16. V tomto prípade bolo dedičské konanie po žalovanom zastavené z dôvodu, že zanechal len nepatrný majetok, ktorý bol vydaný osobe, ktorá sa postarala o jeho pohreb. Táto osoba však nezodpovedá za poručiteľove dlhy, pretože nepatrný majetok poručiteľa nenadobudla z titulu dedenia, ale z titulu nároku na náhradu nákladov poručiteľovho pohrebu. Ani žiadna iná osoba sa nestala skutočným dedičom žalovaného, ktorý by zodpovedal za jeho dlhy. V dôsledku toho na potenciálnych dedičov neprešlo žiadne právo ani povinnosť poručiteľa. Dovolací súd za danej situácie mohol jedine vyvodiť, že tu nie je nikto, kto by vstúpil do práv a povinností žalovaného, o ktoré v posudzovanej veci ide. Napokon aj keby súd formálne pokračoval v konaní s potenciálnymi dedičmi žalovaného (s osobami, ktoré boli účastníkmi dedičského konania po ňom) a aj keby bola žalobkyňa v dovolacom konaní úspešná, odvolací súd by musel voči potenciálnym dedičom žalovaného žalobu opätovne zamietnuť, tentoraz preto, že na nich neprešiel žiaden majetok poručiteľa, a teda nezodpovedajú za jeho dlhy. Z tohto dôvodu v spore o peňažné plnenie, pôvodne vedenom proti poručiteľovi, nemožno potenciálnych dedičov, ktorí nezdedili žiaden majetok po poručiteľovi, považovať za procesných nástupcov poručiteľa.

17. Dovolací súd preto s poukazom na § 63 ods. 1 a § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP pre nedostatok procesnej podmienky spočívajúcej v strate procesnej subjektivity žalovaného, ktorú nebolo možné odstrániť, dovolacie konanie zastavil.

18. Dovolací súd žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznal v zmysle ustanovenia § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a contrario, keďže stratu procesnej subjektivity žalovaného nemožno z povahy veci považovať za dôvod procesného zavinenia na zastavení konania, okrem toho osobe, ktorá zomrela, nemožno ani uložiť povinnosť nahradiť trovy konania.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.